

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมมิติเป็นเทคนิควิธีการศึกษาความสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคลในกลุ่ม ซึ่งสามารถนำมาใช้สำหรับประเมินการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนของนักเรียนในห้องเรียนใด (Gronlund 1959 : 1) โดยที่ฐานะทางสังคมมิติจะเป็นดัชนีตัวหนึ่งที่ใช้เห็นว่า บุคคลนั้นได้พยายามกระทำกรอันเป็นที่ยอมรับนับถือของกลุ่มเพียงใด (Northway 1953 : 29-30)

การเป็นที่นิยมและได้รับการยอมรับในหมู่เพื่อนว่ามีมากน้อยเพียงใด จะสามารถวัดได้โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า แบบทดสอบทางสังคมมิติ ซึ่งคะแนนที่วัดได้จากแบบทดสอบทางสังคมมิตินี้จะแสดงให้เห็นว่านักเรียนคนนั้นมีฐานะทางสังคมมิติอยู่ในระดับใด สำหรับผู้ที่ได้รับเลือกจากเพื่อนในห้องเรียนมากกว่าโอกาสที่ควรจะได้รับเลือก จะมีฐานะทางสังคมมิติอยู่ในระดับที่เรียกว่า ดาว (Star) และผู้ที่ได้รับเลือกจากเพื่อนในห้องเรียนน้อยกว่าโอกาสที่ควรจะได้รับเลือก จะมีฐานะทางสังคมมิติอยู่ในระดับที่เรียกว่า ผู้ถูกละเลย (Neglectee) (Gronlund 1959 : 62-67)

ในทางจิตวิทยาการศึกษาที่มีความเชื่ออยู่ประการหนึ่งว่า บุคคลย่อมมีความรู้สึกต่อกันและกัน โดยเฉพาะบุคคลที่ต้องมาทำงานร่วมกันในกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบก็ตาม จะต้องเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และบุคคลจะแสดงความรู้สึกต่าง ๆ เหล่านี้ออกมาอยู่ตลอดเวลา (Moreno 1953 : อ้างถึงใน นวลศิริ เปาโรหิตย น.ป.ป. : 5) ซึ่งการเกิดความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อกันเช่นนั้น อาจจะมีผลกระทบต่อจิตใจของเด็กนักเรียนรวมถึงความสุขต่าง ๆ ที่เขาควรจะได้รับ โดยเฉพาะกับผู้ที่ถูกละเลยหรือหักเหจากเพื่อน เนื่องจากความสุขของเด็กส่วนมากจะไดมาจากมนุษย์สัมพันธ์ และเด็กจะมีความสุขกว่ารู้สึกว่าเป็นที่ยอมรับของคนอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเพื่อนผู้

ยอมรับตน (Hurlock 1949 : 517-518) ดังนั้น การศึกษาในเรื่องของสังคมมิติ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนที่ติดกัน และการที่จะเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างนักเรียนที่มีฐานะทางสังคมมิติต่างกัน ตลอดจนการหาแนวทางในการช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นผู้ถูกละเลยจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง

การเรียนรู้อาจจะบังเกิดผลดียิ่งขึ้น ถ้าเด็กได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น สิ่งแวดล้อมซึ่งใจแคบ สถานที่ หรือบุคคล ความสัมพันธ์กับผู้อื่น และบรรยากาศของกลุ่ม (Olson อ้างถึงใน บุญยิ่ง เจริญยิ่ง 2508 : 2)

โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษาที่สำคัญสถาบันหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพของคน สภาพแวดล้อมของโรงเรียนและบรรยากาศในการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องเหมาะสมทุกด้าน โรงเรียนแบบสาธิตเป็นโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่แตกต่างไปจากโรงเรียนโดยทั่วไป เพราะนอกเหนือจากการเรียนการสอนซึ่งเป็นหน้าที่หลักของโรงเรียนทั่วไปแล้ว โรงเรียนแบบสาธิตยังมีภารกิจอื่น ๆ ที่ถือเป็นหน้าที่ปฏิบัติ เช่น ใจเป็นที่ยังเกตุการสอน ฝึกหัดสอน สาธิตการสอน ทำการทดลองและวิจัยในเรื่องต่าง ๆ อันจะเป็นการส่งเสริมการฝึกหัดครู (Tamsiri Punyasingh and Harold Brinegar 1962 : 1-2) ส่วนบรรยากาศในการเรียนการสอนของโรงเรียนแบบสาธิตเป็นแบบเปิดอิสระมากกว่าที่จะเป็นแบบเข้มงวดกวดขัน เพราะโรงเรียนแบบสาธิตเป็นโรงเรียนในลักษณะที่เปิดและยืดหยุ่นให้ผู้นเรียนได้มีอิสระและมีความสุขได้มากกว่าโรงเรียนโดยทั่วไป (Boyer, Bower and Scheirer 1968 : Patlerson 1971 อ้างถึงใน ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา และคณะ 2530 : 49)

สาโรช บัวศรี (2510 : 950) ได้กล่าวถึงอุดมคติในการจัดตั้งโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยวามี 3 ประการ คือ

1. สำหรับเป็นที่ฝึกสอน ฝึกงาน สังเกต และศึกษาของนิสิตนักศึกษา ซึ่งกำลังเล่าเรียนในวิชาการศึกษา
2. สำหรับเป็นที่วิจัยในเรื่องทฤษฎีการสอน การปกครอง การวัดผล การแนะแนว การทำหลักสูตร ฯลฯ เพื่อทำให้อาจารย์หรือนักศึกษาหรือที่เรียกว่าวิชาครูได้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป และให้เป็นประโยชน์แก่นักเรียนสาธิตไปควบในตัว

3. สำหรับเป็นที่ "แสดงให้เห็น" แก่บุคคลทั่วไปหรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า "สาขิต" ในเรื่องสำคัญต่าง ๆ ของวงการศึกษา

วิจิตร ศรีสอาน (2511 : 16-17) ได้กล่าวถึงบทบาทของโรงเรียนสาขิต วนอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติแล้ว ยังมีหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งประมวลได้ 4 ประการ คือ

1. การฝึกสอน ซึ่งเป็นหน้าที่ที่มีมาตั้งแต่เริ่มมีการตั้งโรงเรียนสาขิต
2. การสาขิตการสอน ซึ่งจัดให้แก่นักเรียนฝึกหัดครู และครูอาจารย์ จากโรงเรียนธรรมคา
3. การสังเกตการสอน กล่าวคือ เป็นสถานที่ให้นักศึกษาฝึกหัดครู สังเกต การเรียนการสอน และมีส่วนรวมในกิจกรรมของโรงเรียนสาขิตบางประเภทที่จะ เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน
4. การทดลองและการวิจัย โรงเรียนสาขิตเป็นสถานที่ที่ใช้สำหรับทดลองและ วิจัยเกี่ยวกับวิธีสอน หลักสูตร และอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับโรงเรียน

โรงเรียนสาขิต เป็นโรงเรียนที่ได้รับความสนใจจากบุคคลโดยทั่วไปเป็น อย่างมาก จากการที่ได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ในเรื่องของความมุ่งหมายในการจัดการ เรียนการสอนของโรงเรียนสาขิต พบว่าโรงเรียนสาขิตต่างก็มีจุดมุ่งหมายสำคัญที่คล้าย ๆ กันคือ การอบรมสั่งสอน และฝึกฝนให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีพัฒนาการทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและจิตใจ (สาขิตเกษตรสัมพันธ์ 2523 : 7 และโรงเรียนสาขิตจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย 2530 : 8) โดยที่ครู อาจารย์ จะมีบทบาทสำคัญมากในการทำ ให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า อาจารย์ในโรงเรียน สาขิตส่วนใหญ่แล้วจะ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านการเรียนการสอน และมีวุฒิการศึกษา สูง นอกจากนี้ยังสามารถดำรงตำแหน่งทางวิชาการได้เช่นเดียวกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ถ้าหากมีผลงานทางวิชาการเพียงพอ ซึ่งจากการสอบถามความคิดเห็นในคณาต่าง ๆ ของ ผู้บริหารและอาจารย์ในโรงเรียนสาขิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครพบว่า โรงเรียนสาขิตมีการจัดให้อาจารย์ได้ศึกษาต่อทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่อเพิ่มพูน ความรู้และวุฒิ อยู่ในระดับมาก (ชูชัย รัตนกัญญาพงษ์ 2528 : 76) ส่วนผู้ประกอบการของ นักเรียนโรงเรียนสาขิต แม้ว่าจะมีบุคคลที่เป็นอาจารย์และข้าราชการต่าง ๆ ของ มหาวิทยาลัย ซึ่งได้รับสวัสดิการในการนำบุตรธิดาที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดไว้เข้าศึกษา ยังมีบุคคลภายนอกจากหลาย ๆ อาชีพอีกด้วย แต่ส่วนใหญ่แล้วผู้ประกอบการของนักเรียน

โรงเรียนสาธิตจะเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงและฐานะดี อีกทั้งนักเรียนโรงเรียนสาธิตมีโอกาสดีกว่านักเรียนโดยทั่วไปในการได้ใกล้ชิดกับแหล่งวิชาการอันทันสมัยในมหาวิทยาลัยซึ่งจักว่าก้าวหน้าเมื่อเทียบกับที่อื่น ๆ จากสภาพต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องของสังคมมิติ โดยเฉพาะกับนักเรียนโรงเรียนสาธิต ซึ่งจะเจริญเติบโตและเป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไปในภายภาคหน้า

นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จะมีอายุอยู่ระหว่าง 13-15 ปี อันเป็นช่วงที่ต้องการสร้างมิตรภาพในหมู่เพื่อนในแนบแน่นยิ่งขึ้น เฮอรลอค โคกล่าวถึงเด็กวัยนี้ว่า เป็นระยะที่กำลังพัฒนาทางกายวิถึทางคำเป็นชีวิตทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นช่วงเวลาของการเจริญงอกงาม และการเปลี่ยนแปลงในแทบทุกด้าน คือด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ เป็นเวลาที่รับสิ่งใหม่ทั้งด้านประสบการณ์ ความรับผิดชอบ ความสัมพันธ์กับเพื่อน (Hurlock 1949 : 1-2) ดังนั้น การมีความเข้าใจ สนใจ และหาแนวทางในการช่วยเหลือเด็กในวัยนี้ให้มีความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนที่ดีขึ้น จึงเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพทางการศึกษาที่โคโคหนทางหนึ่ง

บันทึก นิลัทธงา โคทาการศึกษาวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์ฐานะทางสังคมมิติของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร" มีจุดประสงค์ที่จะศึกษาตัวแปรที่สามารถจำแนกกลุ่มนักเรียนที่มีฐานะทางสังคมมิติต่างกัน ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีที่ 3 และ ปีที่ 6 ปีการศึกษา 2526 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ตัวแปรที่นำมาศึกษาทั้งหมดได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับเชาวน์ปัญญา ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว อายุ และบุคลิกภาพทั่วไป จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรสำคัญในการจำแนกกลุ่มนักเรียนที่มีฐานะทางสังคมมิติต่างกัน มีดังต่อไปนี้

ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตัวแปรที่สำคัญที่สุดได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ตัวแปรที่สำคัญรองลงไปคือฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัวแปรที่สำคัญที่สุดได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ตัวแปรที่สำคัญรองลงไปได้แก่บุคลิกภาพ 4 ด้าน คือ ความมีอำนาจเหนือผู้อื่น การวางตัวในสังคม ลักษณะร่วมที่พบในคนส่วนมาก และประสิทธิภาพทางสมอง

ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตัวแปรที่สำคัญที่สุดได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ตัวแปรที่สำคัญรองลงไปคือ ระดับเชาวน์ปัญญา (ปณิตดา นิลหงงา 2527 : 63)

ส่วนค่าอำนาจจำแนกของกลุ่มตัวแปรในสมการจำแนกประเภทซึ่งประกอบด้วย
ตัวแปรตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับเชาวน์ปัญญา ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของ
ครอบครัว อายุ และบุคลิกภาพ 16 ด้าน ในทั้ง 3 ระดับชั้น มีค่าประมาณร้อยละ 30-50
คือ 32.53 ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1, 51.71 ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 38.11
ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ปณิตดา นิลหงงา 2527 : 38,44,51) จะเห็นว่า
ค่าอำนาจจำแนกดังกล่าวมีค่าไม่สูงนัก แสดงว่าระดับฐานะทางสังคมมีอิทธิพลที่แตกต่างกันของ
นักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ย่อมเกี่ยวข้องกับหรือได้รับอิทธิพลจาก
ตัวแปรอื่น ๆ นอกเหนือจากตัวแปรที่ใดศึกษาไว้

บุคลิกภาพทั่วไปนั้น สามารถวัดได้จากแบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี ที ไอ
(California Psychological Inventory) ซึ่งเป็นแบบสำรวจบุคลิกภาพที่เหมาะสม
ที่จะใช้กับบุคคลปกติที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไปในด้านลักษณะทางส่วนตัวและทางสังคม
(ชุมพร ยงกิตติกุล 2524 : 156) ซึ่ง คีนส์นีย์ ซีร์เชียร์ประภา และคณะ ไคแปล
แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี ที ไอ และดัดแปลงปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับการวัดบุคลิกภาพ
ของคนไทย โดยลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกภาพมีดังต่อไปนี้คือ ความมีอำนาจเหนือผู้อื่น
(Dominance) ความสามารถที่จะบรรลุถึงสถานภาพ (Capacity for status)
การเข้าสังคม (Sociability) การวางตัวในสังคม (Social presence) -การ
ยอมรับตนเอง (Self-acceptance) ความรู้สึกว่าคุณเองมีความเป็นอยู่ที่ (Sense of
well - being) ความรับผิดชอบ (Responsibility) การควบคุมตนเอง (Self-
Control) ความอดทน (Tolerance) การสร้างความประทับใจในผู้อื่น
(Good impression) ลักษณะร่วมที่พบในคนส่วนมาก (Communality) สัมฤทธิ์ผล
ที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Achievement via conformity) สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจาก
ความเป็นตัวของตัวเอง (Achievement via independence) ประสิทธิภาพทางสมอง
(Intellectual efficiency) ความยืดหยุ่นใจ (Flexibility) และความ
มีลักษณะของหญิง (Femininity) (คีนส์นีย์ ซีร์เชียร์ประภา 2514 : 57-61)

สำหรับการศึกษาศิลปะภาพนิ่ง เป็นเรื่องที่นักจิตวิทยาให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เพราะบุคลิกภาพเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งของคนที่จะเป็นตัวช่วยส่งเสริมหรือชักชวนความสำเร็จในคานาต่าง ๆ เช่น ในคานาการงาน ความสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นต้น (กรรณิการ์ อักษรกุล 2521 : 61) จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษาว่าบุคลิกภาพทั่วไปในคานาต่าง ๆ ทดลว่ามานี้ จะมีผลต่อความเป็นที่นิยมหรือการเป็นที่ยอมรับจากกลุ่มเพื่อนหรือไม่อย่างไร

นอกจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับเชาวน์ปัญญา ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว และบุคลิกภาพทั่วไป 16 คาน ผู้วิจัยยังมีความสนใจที่จะศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่น่าจะมีอิทธิพลต่อฐานะทางสังคมก็คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ นิสัยในการเรียน อคติโนทัศน์ ฐานะการเป็นผู้นำ และความพอใจในรูปร่างหน้าตาตามการรับรู้ของเพื่อน เนื่องจากได้แนวความคิดมาจากการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับสังคมมิติ ซึ่งมีผู้ศึกษาไว้ทั้งในและต่างประเทศดังต่อไปนี้

ทองพูล บุญอึ้ง (2516 : 54-55) ได้ทำการศึกษาค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางสังคมมิติและอคติโนทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าฐานะทางสังคมมิติและอคติโนทัศน์มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เบญจมาศ ลุนทรสิมะ (2516 : 32) ได้ทำการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับความเป็นผู้นำของนักเรียนและฐานะทางสังคมมิติของนักเรียนในโรงเรียนทำนุชนกการพระนครศรีอยุธยา โดยคัดเลือกนักเรียนที่เป็นประธานนักเรียน รองประธานนักเรียน กรรมการนักเรียน หัวหน้าห้อง รองหัวหน้าห้อง ซึ่งบุคคลเหล่านี้ได้รับเลือกให้เป็นผู้นำ โดยได้รับความเห็นชอบจากครูมาทำการศึกษาจำนวน 20 คน ซึ่งถือเป็นนักเรียนที่มีความเป็นผู้นำและนักเรียนที่ไม่ได้มีคุณสมบัติดังเช่นกลุ่มแรก 40 คน พบว่าจะแนบจากแบบทดสอบทางสังคมมิติ หรือจำนวนครั้งที่บุคคลแต่ละคนได้รับเลือกจากเพื่อนร่วมชั้น มีความสัมพันธ์กับความเป็นผู้นำของนักเรียนหรือการได้รับเลือกให้เป็นผู้นำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กบิน ไตรทิพย์ (2523 : 44) ได้ใช้สังคมมิติศึกษาสภาพความสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนในโรงเรียนโดยศึกษากับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดลพบุรี พบว่า นักเรียนที่มีฐานะทางสังคมมิติสูง จะมีลักษณะทางกาย อารมณ์ สังคม

และสติปัญญาในทางที่ต่ำกว่านักเรียนที่มีฐานะทางสังคมมิต่ำ โดยนักเรียนที่มีฐานะทางสังคมมิต่ำสูงนั้นจะมีลักษณะต่าง ๆ ไปในทางบวก เช่น ในค่านิยมทางกาย จะมีรูปร่างหน้าตาดี น่ารัก และแต่งกายเรียบร้อย เป็นต้น

เอ็ดวาร์ด กรอนลันด์ (Edward Gronlund) ได้กล่าวถึงนักเรียนที่เข้ากับเพื่อนไม่ได้ หรือมีฐานะทางสังคมมิต่ำจากแบบทดสอบทางสังคมมิต่ำมักจะประมาณตัวเองต่ำกว่าปกติ เปรียบเทียบตัวเองอย่างไม่เป็นที่พึงพอใจกับผู้อื่นหรือมีอัตมโนทัศน์ต่ำนั่นเอง (Gronlund 1959 : 179)

วิลเลียมสัน และโฮลท์ (Williamson and Holt) ได้ทำการศึกษาบุคลิกภาพทางต่าง ๆ ของนักเรียนที่ใคร่เลือกให้เป็นผู้นำพบว่าผู้ที่ใคร่เลือกให้เป็นผู้นำมีความสามารถในการเข้าสังคมและเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น ๆ มากกว่าผู้ที่ไม่ได้เป็นผู้นำ (Williamson and Holt 1952 : 65-78)

เดวิด พี ออซูเบล (David F. Ausubel) ได้กล่าวถึงบุคคลซึ่งเข้ากับเพื่อนไม่ได้หรือไม่เป็นที่ยอมรับทางสังคม เนื่องจากเด็กบางคนขาดความสามารถในทางสังคม ไม่มีความสนใจในทางสังคม และคุณสมบัติที่ทำให้เด็กมีฐานะทางสังคมมิต่ำสูงได้แก่ ลักษณะบุคลิกภาพที่ดี เป็นคนคล่องแคล่ว ว่องไว ร่าเริง แต่งกายเรียบร้อย รูปร่างและหน้าตาดี (Ausubel 1958 : 478)

คอนริช (Kornrich) ได้กล่าวถึงนักเรียนที่มีแรงจูงใจไปสัมฤทธิ์ต่ำว่านักเรียนประเภทนี้มักขาดความเพียร ปรารถนาทางอารมณ์ได้น้อย คือจะมีปัญหาส่วนตัว และมีความก้าวร้าวมากกว่านักเรียนทั่วไป ไม่คอยนึกถึงอนาคตของตนเองนัก (Kornrich 1965 อ้างถึงใน วชิร ทรัพย์มี 2522 : 233-234) อันจะส่งผลไปถึงการยอมรับของเพื่อนฝูงด้วย คือน่าจะเป็นผู้ที่ไม่ค่อยยอมรับน้อยกว่านักเรียนโดยทั่วไป หรือมีฐานะทางสังคมมิต่ำนั่นเอง

เพรสคอตท์ (Prescott) ได้ทำการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับเด็กต่อเนื่องกันมาเป็นระยะ 30 ปี โดยใช้ความรู้ทางชีววิทยา สังคมวิทยา จิตวิทยา และการแพทย์ เพื่อใช้ประกอบในการศึกษาวิจัย พบว่าองค์ประกอบทางความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนวัยเดียวกัน (Peer Group Factors) อันได้แก่ ความสัมพันธ์ของนักเรียนกับเพื่อนใน

วัยเดียวกันทั้งทางบ้านและทางโรงเรียน จะมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบอื่น ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

องค์ประกอบทางร่างกาย (Physical Factors) ได้แก่ อัตรากาจรเจริญเติบโตทางร่างกาย สุขภาพของร่างกาย ซอกทรงของร่างกาย ลักษณะทางของร่างกาย

องค์ประกอบทางความรัก (Love Factors) ได้แก่ ความสัมพันธ์ของบิดากับมารดา ความสัมพันธ์ของบิดากับลูก ความสัมพันธ์ระหว่างลูก ๆ และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว

องค์ประกอบทางวัฒนธรรมและการอบรมสั่งสอนทางบ้าน (Culture and Socialization Factors) ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นอยู่ของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรมสั่งสอนทางบ้าน ฐานะทางบ้าน

องค์ประกอบทางการพัฒนาตนเอง (Self-development Factors)
ได้แก่ สติปัญญา ความสนใจและทัศนคติของนักเรียนต่อการเรียน

องค์ประกอบทางการปรับตัว (Self-adjustment Factor) ได้แก่
ปัญหาการปรับตัว การแสดงออกทางอารมณ์

(Prescott 1957 : 14-51 อ้างถึงใน สุข เกษชัย 2506 : 1-2)

ดังที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่ามีลักษณะอยู่หลายประการหรือหลายตัวแปรที่มีส่วนสัมพันธ์กับฐานะทางสังคมมีคตินักเรียนในโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวแปรไว้ดังนี้ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับเชาวน์ปัญญา นิสัยในการเรียน อคติโนทัศน์ แรงจูงใจไปสัมฤทธิ์ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ฐานะการเป็นผู้นำ ความพอใจในรูปร่างหน้าตาตามการรับรู้ของเพื่อนโดยตัวแปรเหล่านี้เป็นตัวแปรในลักษณะเฉพาะส่วนตัวของบุคคลนั้น ๆ และบุคลิกลักษณะทั่วไป 16 คน ซึ่งเป็นตัวแปรในลักษณะทางส่วนตัวซึ่งเกิดขึ้นได้เมื่อมีโอกาสอยู่รวมในสังคมดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิเคราะห์หาตัวแปรที่สัมพันธ์กับฐานะทางสังคมมีคตินักเรียน โดยความมีตัวแปรใดบ้างที่สามารถจำแนกนักเรียนกลุ่มที่ใคร่รับเลือกจากเพื่อนในห้องเรียนมากกว่าโอกาสที่ควรจะได้รับเลือกตามเกณฑ์ของบรอนเฟ็นเบรินเนอร์ หรือที่มีฐานะทางสังคมมีคตินอยู่ในระดับดาว (Star) และนักเรียน กลุ่มที่ใคร่รับเลือกจากเพื่อนในห้องเรียนน้อยกว่าโอกาสที่ควรจะได้รับเลือกตามเกณฑ์ของบรอนเฟ็นเบรินเนอร์ หรือที่มีฐานะทางสังคมมีคตินอยู่ในระดับถูกละเลย (Neglectee) ตัวแปรใดเป็นตัวแปรสำคัญที่ให้

น้ำหนักในการจำแนกกลุ่มสูง และตัวแปรใดมีส่วนสำคัญมากน้อยกว่ากันในการจำแนกกลุ่ม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant Analysis) โดยศึกษากับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตสังกัศตวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร เพื่อที่ว่าข้อค้นพบในการวิจัยจะใช้เป็นประโยชน์ในการประกอบการช่วยเหลือ แนะนำนักเรียนโดยเฉพาะนักเรียนที่เป็นผู้ถูกละเลย รวมทั้งจัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมให้นักเรียนได้อย่างเหมาะสม และจะช่วยให้ครูมีความเข้าใจและวางแผนปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนแก่ผู้บริหารในโรงเรียนในการที่จะจัดวางหลักสูตร กิจกรรม และวิธีสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของนักเรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียนสาธิตฯ และความมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอนทุกประการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์หาตัวแปรที่สามารถจำแนกนักเรียนที่มีระดับฐานะทางสังคมมีต่างกันระหว่างกลุ่มคาว และกลุ่มผู้ถูกละเลย
2. เพื่อวิเคราะห์หาความสำคัญต่อการจำแนกกลุ่มของตัวแปร โดยพิจารณาว่าตัวแปรใดมีส่วนสำคัญมากน้อยในการจำแนกกลุ่มคาว และกลุ่มผู้ถูกละเลย

สมมติฐานของการวิจัย

จากการศึกษาทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งที่กล่าวมาแล้วของ ปันคคา นิลสังกา ของทองหลด บุญอึ้ง ของเบญจมาศ สุนทรสิมะ ของ กบิน ไตรทิพย์ ของ เอควาค กรอนสันค (Edward Gronlund) ของวิลเลียมสัน และโฮลท์ (Williamson and Holt) ของเควิก ที ออซูเบล (David P. Ausubel) ของคอนริท (Kornrich) และของเพรสคอตท์ (Prescott) ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัยว่า

"ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับเรขาคณิต ปัญหา นิสัยในการเรียน อัตมโนทัศน์ แรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ฐานะการเป็นผู้นำ ความพอใจในรูปร่างหน้าตาตามการรับรู้ของเพื่อน และบุคลิกภาพทั่วไปในด้านความ

มีอำนาจเหนือผู้อื่น (Dominance) ด้านความสามารถที่จะบรรลุถึงสถานภาพ (Capacity for status) ด้านการเข้าสังคม (Sociability) ด้านการวางตัวในสังคม (Social Presence) ด้านการยอมรับตนเอง (Self-acceptance) ด้านความรู้สึกว่าตนเองมีความเป็นอยู่ดี (Sense of well - being) ด้านความรับผิดชอบ (Responsibility) ด้านการควบคุมตัวเอง (Self - Control) ด้านความอดทน (Tolerance) ด้านการสร้างความประทับใจให้แกผู้อื่น (Good impression) ด้านลักษณะร่วมที่พบในคนส่วนมาก (Communality) ด้านสัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Achievement via conformity) ด้านสัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากความเป็นตัวของตัวเอง (Achievement via independence) ด้านประสิทธิภาพทางสมอง (Intellectual efficiency) ด้านความยืดหยุ่นได้ (Flexibility) และด้านความมีลักษณะของหญิง (Femininity) เป็นตัวแปรที่สามารถใช้จำแนก นักเรียนกลุ่มดาวและกลุ่มยูงูลละเลย ได้”

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในปีการศึกษา 2530 ดังต่อไปนี้

1.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีที่ 2 และ ปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีที่ 2 และ ปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

1.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ในการศึกษาค้างนี้ไม่ได้ศึกษานักเรียนจากโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒปทุมวัน และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง เนื่องจากทั้ง 2 โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนที่เริ่มทำการคัดเลือกนักเรียนเข้าทำการศึกษาค้างตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำให้มีสภาพที่แตกต่างไปจากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร และโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์ ที่ได้เริ่มทำการคัดเลือกและรับนักเรียนเข้าทำการศึกษามาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยไม่มีการเปิดรับนักเรียนเข้าเพิ่มเติมจากชั้นอื่น ๆ อีก ซึ่งมีความเหมาะสมกว่าในการศึกษาเรื่องของสังคมมิติ ส่วนนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซอมลที่รวบรวมได้มีเพียงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เท่านั้น

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษามีดังนี้

2.1 ตัวแปรตามคือ ฐานะทางสังคมมิติ แบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่

2.1.1 กลุ่มดาว (Star)

2.1.2 กลุ่มผู้ถูกละเลย (Neglectee)

2.2 ตัวแปรต้น คือตัวแปรอิสระที่คาดว่าจะสามารถไขว่คว้าหาฐานะทางสังคมมิติของนักเรียนกลุ่มดาว และกลุ่มผู้ถูกละเลย ได้แก่

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Learning Achievement)

2.2.2 ระดับเชาวน์ปัญญา (Intelligent Quotient)

2.2.3 นิสัยในการเรียน (Study Habit)

2.2.4 อคติในทัศนคติ (Self Concept)

2.2.5 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)

2.2.6 ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

(Socioeconomic Status)

2.2.7 ฐานะการเป็นผู้นำ (Headship Status)

2.2.8 ความพอใจในรูปร่างหน้าตาตามการรับรู้ของเพื่อน

(Appearance-Countenance satisfaction as perceived by friends)

2.2.9 บุคลิกภาพค่านความมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Dominance)

2.2.10 บุคลิกภาพค่านความสามารถที่จะบรรลุถึงสถานภาพ

(Capacity for status)

2.2.11 บุคลิกภาพค่านการเข้าสังคม (Sociability)

2.2.12 บุคลิกภาพค่านการวางตัวในสังคม (Social presence)

2.2.13 บุคลิกภาพค่านการยอมรับตนเอง (Self-acceptance)

- 2.2.14 บุคลิกภาพด้านความรู้สึกว่าตนเองมีค่า
(Sense of well - being)
- 2.2.15 บุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบ(Responsibility)
- 2.2.16 บุคลิกภาพด้านการควบคุมตนเอง(Self-control)
- 2.2.17 บุคลิกภาพด้านความอดทน(Tolerance)
- 2.2.18 บุคลิกภาพด้านการสร้างความประทับใจในผู้อื่น
(Good impression)
- 2.2.19 บุคลิกภาพด้านลักษณะร่วมที่พบในคนส่วนมาก
(Communality)
- 2.2.20 บุคลิกภาพด้านสัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น
(Achievement via conformity)
- 2.2.21 บุคลิกภาพด้านสัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากความเป็นตัวของตัวเอง
(Achievement via independence)
- 2.2.22 บุคลิกภาพด้านประสิทธิภาพทางสมอง(Intellectual efficiency)
- 2.2.23 บุคลิกภาพด้านความยืดหยุ่นได้(Flexibility)
- 2.2.24 บุคลิกภาพด้านความมีลักษณะของหญิง(Femininity)

ขอตกลงเบื้องต้น

- นักเรียนจากโรงเรียนสาธิต เป็นนักเรียนที่โตเริ่มเข้ารับการศึกษามาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยไม่มีการรับนักเรียนเข้าเพิ่มเติมจากชั้นอื่น ๆ ดังนั้นความสัมพันธ์ตลอดจนความผูกพันระหว่างนักเรียนด้วยกันจึงนับเป็นเวลาที่นานพอสมควร ทำให้มีความเหมาะสมที่จะศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับสังคมมิติ
- การเรียนการสอน และการให้คะแนนสอบของโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร มีความเป็นมาตรฐานและทัดเทียมกัน
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จะวัดจากเกรดเฉลี่ยประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2530 ซึ่งสามารถใช้เป็นดัชนีบ่งชี้ถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้

4. กลุ่มตัวอย่างตอบแบบทดสอบแบบสอบ แบบสอบถาม และแบบสำรวจ
ทั้งหมดด้วยความตั้งใจ และตรงตามสภาพที่เป็นจริงสามารถเชื่อถือได้

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาชานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงทำให้ได้ข้อมูล
ที่ไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียนสาธิต หมายถึงโรงเรียนสาธิตที่อยู่ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ใน
เขตกรุงเทพมหานคร ที่มีการจัดการเรียนการสอนทั้งในระดับประถมศึกษาและระดับ
มัธยมศึกษา ได้แก่ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ฐานะทางสังคมมีดี หมายถึงฐานะของบุคคลในกลุ่มหรือความเป็นที่นิยมของ
กลุ่มเพื่อน โดยถือจำนวนครั้งที่ทั้งหมดที่เพื่อนเลือกเขาไว้เป็นเกณฑ์

ดาว (Star) หมายถึง ผู้ที่ได้รับเลือกจากเพื่อนในห้องเรียนมากกว่าโอกาส
ที่ควรจะได้รับเลือก โดยได้รับเลือกเป็นจำนวนตั้งแต่ 22 ครั้งขึ้นไป เมื่อใช้เทคนิค
ทางสังคมมีดี ซึ่งมี 3 สถานการณ์ สถานการณ์ละ 5 ทางเลือก โดยที่ขนาดของกลุ่ม
นักเรียนในห้องเรียนไม่ควรน้อยกว่า 10 คน และไม่ควรเกิน 50 คน (เกณฑ์จากตาราง
อ้างอิงของบรอนเฟ็นเบร์นเนอร์ (ดูในตารางที่ 1 หน้า 22)

ผู้ถูกละเลย (Neglectee) หมายถึง ผู้ที่ได้รับเลือกจากเพื่อนในห้องเรียน
น้อยกว่าโอกาสที่ควรจะได้รับเลือก โดยได้รับเลือกเป็นจำนวนตั้งแต่ 9 ครั้งลงไป เมื่อ
ใช้เทคนิคทางสังคมมีดี ซึ่งมี 3 สถานการณ์ สถานการณ์ละ 5 ทางเลือก โดยที่ขนาด
ของกลุ่มนักเรียนในห้องเรียนไม่ควรน้อยกว่า 10 คน และไม่ควรเกิน 50 คน (เกณฑ์
จากตารางอ้างอิงของบรอนเฟ็นเบร์นเนอร์ (ดูในตารางที่ 1 หน้า 22)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง เกรดเฉลี่ยประจำภาคต้น ปีการศึกษา
2530 ของนักเรียน

ระดับเชาวน์ปัญญา หมายถึง คะแนนซึ่งได้จากการแปลงคะแนนดิบที่ได้จากการวัดควยแบบสอบแมทริซก้าวหน้ามาตรฐาน (Standard Progressive Matrices)

นิสัยในการเรียน หมายถึง ทักษะ เทคนิคในการเรียนที่บุคคลได้รับการฝึกฝนเป็นประจำจนกลายเป็นนิสัย โดยเฉพาะวิธีการทำงานและการใช้เวลาเรียนอย่างเหมาะสม วัดออกมาเป็นคะแนนโดยใช้แบบสำรวจนิสัยในการเรียน

อัตมโนทัศน์ หมายถึง การรับรู้ความรู้สึกหรือทัศนคติของตนเองว่าเป็นคนอย่างไร มีความสัมพันธ์กับคนอื่นเป็นอย่างไร วัดออกมาเป็นคะแนนโดยใช้แบบวัดอัตมโนทัศน์

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาที่จะได้รับผลสำเร็จในกิจกรรมต่าง ๆ มีความเพียรพยายามที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายอันสูงเกินที่ตั้งไว้ วัดออกมาเป็นคะแนนโดยใช้แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว หมายถึง ระดับการศึกษาของบิดาหรือมารดา อาชีพของบิดาหรือมารดา และรายได้บิดามารดา วัดเป็นคะแนนโดยนำคะแนนของทั้ง 3 คำนี้นำมารวมกัน

ฐานะการเป็นผู้นำ หมายถึง ฐานะของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งความเป็นผู้นำในกลุ่มหรือความเป็นหัวหน้าในกลุ่ม ได้แก่ หัวหน้าห้อง รองหัวหน้าห้อง ประธานชุมนุมต่าง ๆ รองประธานชุมนุมต่าง ๆ หัวหน้าสารวัตร ลูกเสือ เนตรนารี อนุภาซาค และหัวหน้ากิจกรรมพิเศษอื่น ๆ เช่น เทรนนิ่ง สวัสดิการ เป็นต้น

ความพอใจในรูปร่างหน้าตาตามการรับรู้ของเพื่อน หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่มีต่อตัวนักเรียนเกี่ยวกับค่านรูปร่างหน้าตา โดยการให้ความเห็นของเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน

บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะที่วัดควยแบบสำรวจบุคลิกภาพทั่วไป ที่ สันสนีย์ ชีร์เชียรประภา และคณะ ได้แปลและดัดแปลงมาจากแบบสำรวจบุคลิกภาพ แคลิฟอร์เนียไซโคโลจีคัล อินเวนทอรี ของ แฮร์สัน จี. กัท มีอยู่ 16 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

ความมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Dominance) รวมองค์ประกอบของความสามารถในการเป็นผู้นำและมีความคิดริเริ่มเมื่ออยู่ในกลุ่มถ้าได้คะแนนสูงแสดงว่า เป็นบุคคลก้าวร้าว มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถในการชักจูงผู้อื่น เป็นตัวของตัวเอง และมีลักษณะเป็นผู้นำ ถ้าได้คะแนนต่ำ แสดงว่าเป็นคนเงี้ยว คึกขำทำขำ หลีกเลียง-สถานการณ์ตึงเครียด หลีกเลียงการตัดสินใจ และไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ความสามารถที่จะบรรลุถึงสถานภาพ (Capacity for status) บ่งถึงความสามารถของบุคคลที่จะบรรลุถึงตำแหน่งหน้าที่ในอนาคต ถ้าใครคะแนนสูงแสดงว่ามีความทะเยอทะยาน ว่องไว มีประสิทธิภาพในการสื่อสารกับคนอื่นและมีความสนใจกว้างขวาง ถ้าใครคะแนนต่ำ แสดงว่าเป็นคนเฉื่อยชาขี้อาย ความลึกลับความอ่านและความสนใจไม่กว้างขวาง และรู้สึกอึดอัดใจเวลาเขาสังคม

การเข้าสังคม (Sociability) บ่งถึงบุคคลที่ชอบสังคม ชอบมีส่วนร่วมในสังคม ถ้าใครคะแนนสูง แสดงว่าผู้นั้นชอบเข้าสังคม ชอบแข่งขัน มีความฉับไว และเป็นตัวของตัวเอง ถ้าใครคะแนนต่ำแสดงว่าเป็นคนที่อยู่ใต้อิทธิพลของผู้อื่น ทั้งในด้านการกระทำและความคิดเห็น

การวางตัวในสังคม (Social presence) บ่งถึงลักษณะท่าทางและความเชื่อมั่นในตนเองทั้งในค่านส่วนตัวและในค่านการมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ถ้าใครคะแนนสูงแสดงว่าเป็นคนฉลาด กระตือรือร้น มีจินตนาการกว้างขวาง พุกแกว่ง ถ้าใครคะแนนต่ำแสดงว่าเป็นบุคคลที่ลังเลในการตัดสินใจและไม่มีความคิดเป็นของตัวเอง

การยอมรับตนเอง (Self-acceptance) บ่งถึงองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น คุณค่าในตัวบุคคล การยอมรับตน ความสามารถในการที่จะคิดจะทำอย่างอิสระ ถ้าใครคะแนนสูงแสดงว่าเป็นคนฉลาด กล้าพูด กล้าวาง เอาตนเองเป็นที่ตั้งและมีความเชื่อมั่นในตนเอง ถ้าใครคะแนนต่ำ แสดงว่าเป็นคนที่ต้องพึ่งพาคนอื่น อนุรักษนิยม มีความรู้สึกผิดชอบโทษตนเอง ไม่ว่องไวและมีความสนใจอยู่ในวงแคบ

ความรู้สึกว่าตนเองมีความเป็นอยู่ดี (Sense of well-being) บ่งถึงลักษณะของบุคคลที่ไม่ค่อยมีความกังวลใจ ไม่ช่างبن ถ้าใครคะแนนสูงแสดงว่าเป็นคนต้นตัวอยู่เสมอ มีความทะเยอทะยาน ว่องไว และเป็นคนที่ทำงานเพื่องานถ้าใครคะแนนต่ำแสดงว่า ไม่มีความทะเยอทะยาน เป็นคนระมัดระวังและกล่าวคำขอโทษอยู่เสมอ

ความรับผิดชอบ (Responsibility) บ่งถึงลักษณะของบุคคลที่เชื่อถือได้และมีหิริโอตตัปปะ ถ้าใครคะแนนสูงแสดงว่าเป็นคนที่ชอบวางแผนก่อนลงมือทำงาน มีความรับผิดชอบละเอียดรอบคอบ รับผิดชอบต่อหน้าที่ทั้งตนเองและมีหิริโอตตัปปะ ถ้าใครคะแนนต่ำ แสดงว่าเป็นคนยังไม่ถึงวุฒิภาวะ เจาอารมณ์ เกียรติยศรำน เปลี่ยนแปลงง่าย ไม่น่าเชื่อถือ

การควบคุมตนเอง (Self-Control) บ่งถึงระดับความพอดีของการควบคุมตัวเองและเป็นคนที่ไม่ว่าอะไรตามอารมณ์หรือต่อตนเองเป็นที่ตั้ง ถ้าใครคะแนนสูง

แสดงว่าเป็นคนเยือกเย็น สุขุม อ่อนน้อม ซื่อสัตย์ มีหิริโอตตัปปะ เหมงวักในงานของ
ตนเองและในการคาดหวังเกี่ยวกับงานของคนอื่น ถ้าไคคะแนนต่ำ แสดงว่าเป็นคน
ทำอะไรตามอารมณ์ ตื่นเต้นง่าย ถือตนเองเป็นที่ตั้ง กาวราวและเห็นแก่ตัว

ความอดทน (Tolerance) บ่งถึงลักษณะของบุคคลที่มีทัศนคติและความเชื่อ
ทางสังคมเป็นที่ยอมรับและไม่เหมงวัก ถ้าไคคะแนนสูงแสดงว่าเป็นคนอดทน มีความคิด
แจ่มชัด มีความสามารถทางสมองและมีความสามารถในการใช้ภาษาสูง และมีความ
สนใจกว้างขวาง ถ้าไคคะแนนต่ำแสดงว่าเป็นคนช่างระแวง

การสร้างภาพประทับใจให้แก่ผู้อื่น (Good impression) บ่งถึงลักษณะ
ของบุคคลที่สามารถสร้างความประทับใจและมีความพะวงกับปฏิกริยาของผู้อื่นที่มีต่อตน
ถ้าไคคะแนนสูง แสดงว่าเป็นคนที่ใช้ความร่วมมือ ชอบสังคม ชอบช่วยเหลือ พะวงในการ
สร้างความประทับใจแก่ผู้อื่น และขยัน ถ้าไคคะแนนต่ำแสดงว่าเป็นคนเก็บกัก ระวังระวัง
ไม่ทำตัวสนิทสนมกับผู้อื่น ถือตนเองเป็นที่ตั้งโดยไม่สนใจกับความต้องการของผู้อื่น

ลักษณะร่วมที่พบในคนส่วนมาก (Communality) บ่งถึงระดับที่บุคคลจะ
สามารถตอบคำถามใดก็ตามที่บุคคลส่วนมากตอบ ถ้าไคคะแนนสูงแสดงว่าเป็นคนที่เชื่อถือ
ได้ มีวาทศิลป์ ฟังพาได้ มีความจริงใจ อ่อนน้อม ซื่อสัตย์ มีหิริโอตตัปปะ มีสามัญสำนึก
และการตัดสินใจที่ดี ถ้าไคคะแนนต่ำแสดงว่าไม่มีความอดทน เปลี่ยนแปลงง่าย ซัดม
ไม่มีสมาธิ มีความขัดแย้ง และมีปัญหภายในตนเอง

สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Achievement via conformity)
บ่งถึงลักษณะความสนใจและแรงจูงใจที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จเมื่อปฏิบัติตามกลุ่ม
ถ้าไคคะแนนสูงแสดงว่าเป็นคนที่มีความสามารถ มีความรับผิดชอบ มั่นคง จริงใจ ขยัน
ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ถ้าไคคะแนนต่ำแสดงว่าเป็นคนค้อรับ ไม่มีความมั่นคงปลอดภัย
ทางใจ และมองชีวิตการทำงานในอนาคตของคนในแง่ร้าย

สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากความเป็นตัวของตัวเอง (Achievement via
independence) บ่งถึงลักษณะความสนใจและแรงจูงใจที่จะช่วยให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในทุก
สภาพการณ์ที่ต้องใช้ความสามารถเฉพาะตน ถ้าไคคะแนนสูงแสดงว่ามีวุฒิภาวะเป็นคน
เข้มแข็ง มีอำนาจเหนือผู้อื่น เห็นการณ์ไกล ฟังตนเองได้ มีความฉลาดและการตัดสินใจ
ที่เฉียบพลัน ถ้าไคคะแนนต่ำแสดงว่ามีความกระวนกระวาย ไม่มีความพอใจ ที่
อยู่ที่อำนาจผู้อื่นและไม่เข้าใจตนเอง

ประสิทธิภาพทางสมอง (Intellectual efficiency) บ่งถึงระดับ ประสิทธิภาพทั้งทางกายและสมองซึ่งมีอยู่ในแต่ละบุคคล ถ้าใครคะแนนสูงแสดงว่า เป็นคนมีความคิดกระจ่างแจ้ง มีความสามารถ นลาถ คนที่วางแผนก่อนทำงาน ถ้าใคร คะแนนต่ำแสดงว่าเป็นคนสับสน ไม่มีความกระตือรือร้น ทำตามประเพณีนิยมและขาดการ ควบคุมตัวเอง

ความยืดหยุ่นได้ (Flexibility) บ่งถึงระดับที่บุคคลจะสามารถปรับตัวได้ ทั้งในทางความคิดและพฤติกรรมทางสังคม ถ้าใครคะแนนสูงแสดงว่าเป็นคนที่ชอบการ ผจญภัย มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีอารมณ์ขัน ชอบปฏิวัติ สนใจในความสุขส่วนตัวและ งามประจักษ์ประจักษ์ ถ้าใครคะแนนต่ำแสดงว่าเป็นคนระมัดระวัง มีความกังวลใจ ชยัน เหมงวค ทำตามระเบียบแบบแผนประเพณีที่วางไว้

ความมีลักษณะของหญิง (Femininity) บ่งถึงลักษณะความสนใจของเพศหญิง หรือชาย ถ้าใครคะแนนสูงแสดงว่ามีความสนใจแบบผู้หญิง อ่อนช้อย ชอบช่วยเหลือ อ่อนโยน จริงใจ เป็นที่ยอมรับของผู้อื่นมีหัวใจดีปะ และมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ถ้าใครคะแนน ต่ำแสดงว่าเป็นคนชอบสังคม หัวแข็ง มีความทะเยอทะเยาน มีความสนใจแบบผู้ชาย วองไว ไม่อยู่นิ่ง ชอบฉวยโอกาส เป็นคนตรงไปตรงมา ทนความลาธาและความล้งเล ใจไม่ได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อให้ครูแนะแนวได้มีโอกาสที่จะป้องกัน แก้ไข หรือให้การส่งเสริม นักเรียนแต่ละคนได้พัฒนาความสามารถในการปรับตัวในโรงเรียนและในกลุ่มเพื่อนได้ที ที่สุคความศักยภาพของแต่ละคน
2. เพื่อให้ครูได้มีความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและสามารถ จักกิจกรรมและดำเนินการ สอนให้เหมาะสมแก่นัก เรียนที่มีฐานะทางสังคมมีที่ทั้ง 2 ประเภท
3. เพื่อให้ผู้บริหารในโรงเรียนได้มีความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคล ได้จักวางหลักสูตร กิจกรรมและวิธีสอนให้เหมาะสมและ สอดคล้องกับสภาพของ นักเรียน เพื่อช่วยในการเรียนการสอนได้ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายที่วางไว้